

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Tel. 144-44, 166-86, 177-77 i 188-88. Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej — 7-ej wiecz.

Cena 20 groszy

Administracja: Piotrkowska 70. Telef.: 222-22 i 266-66. Tel. noene: 144-44 i 177-77. Nr. konta P. K. O. 603.400.

Antyfrancuska manifestacja

w parlamencie włoskim

Tłum demonstrował przed mieszkaniem Mussoliniego, domagając się zwrotu Tunisu i Korsyki

Wizyta Chamberlaina i Halifaxa w Rzymie pod znakiem zapytania

RZYM, 1 12. (Tel. wł.). Za zakończenie onegdajszej mowy min. Ciano wywołało spontaniczną manifestację deputowanych przeciwko Francji, bowiem po zapewnieniu ministra, że Włochy kontynuować będą nadal niewzruszenie politykę odpowiadającą naturalnym aspiracjom całego narodu, wszyscy posłowie powstałi z miejsc i zaczęli chórem wołać: „Tunis, Tunis, Korsyka!”

Okrzyków tych, podchwycyonych żywiołowo również przez galerię, wysłuchać musiał nowy ambasador francuski Francois Poncet, który znajdował się w loży dyplomatycznej.

Podobne manifestacje powtarzały się następnie przed oknami apartamentów Mussoliniego na pl. Weneckim, gdzie tłum, żądając zwrotu Tunisu i Korsyki, wołał „ODDAJCIE SABAUDIE, ODDAJCIE NICEJ!”.

PARYŻ, 1 12 (PAT). Z Rzymu donoszą, że podczas przemówienia min. Ciano w parlamencie włoskim rozległy się okrzyki antyfrancuskie w rodzaju: „Chcemy Tunisu i Korsyki!”.

Dzisiejsze dzienniki paryskie przynoszą pierwsze streszczenia mowy ministra Ciano oraz pierwsze informacje o demonstracji, nazywając ją zdumiewającą i niezrozumiałą i nie tając swego rozgoryczenia i zaniepokojenia.

Dzienniki przytaczają fakt, że wśród okrzyków manifestantów jakie padły w odpowiedzi na mowę Ciano, figurował na pierwszym miejscu „Tunis”.

Natomiast co do pozostałych okrzyków, panują pewne rozbieżności. Jedne dzienniki obok Tunisu wymieniają tylko Korsykę, inne Sabaudię i Niceję.

Dzienniki zwracają również uwagę na ustęp mowy Ciano, który przytoczył nieznanne dotychczas w kołach politycznych Francji szczegóły, że w przeddzień spotkania monachijskiego miało się odbyć w Monachium spotkanie między kierownikami wojskowymi włoskimi, a sztabowcami niemieckimi, których celem miało być OPRACOWANIE EWENTUALNEJ AKCJI WOJSKOWEJ PRZECIWKO FRANCJI.

„Petit Parisien” przynosi krótki komentarz swego redaktora dyplomatycznego Bourguesa, który pisze, że okrzyk wołający o Tunisu w izbie włoskiej, nie był okrzykiem przypadkowym, ponieważ w parlamencie włoskim wszystko jest przewidziane i uregulowane.

Nie może przeszkadzać w uważaniu tego rodzaju manifestacji za manifestację oficjalną, tym bardziej, że ambasador francuski obecny był w loży dyplomatycznej.

Na podobny okrzyk nie mo-

żemy inaczej odpowiedzieć, jak tylko, że Tunisu stanowi część imperium francuskiego, związku z Francją równie silnie, a może nawet o wiele silniej, niż Etiopia z imperium włoskim i że okrzyk wywołany przez mowę Ciano nie nie zmienił w decyzji i woli Francji, co do utrzymania Tunisu.

Większość dzienników zaznacza, że uważa tę manifestację za „godną ubolewania”, jak pisze „Temps”, lub za skandaliczną, jak pisze „Journal des Debats”.

„Paris Soir” nisze Francja pragnie zbliżenia z Włochami, ale nie zamierza bynajmniej ustąpić ani pędzi ze swych terytoriów.

„Journal des Debats” domaga się od czynników urzędowych, ażeby odpowiedzieli na demonstrację rzymską kategorią „nie”, TAK SAMO JAK NA WYMAGANIA KOLONIALNE NIEMIEC.

„Temps” podkreśla w depeszy swego korespondenta rzymskiego, że mowa min. Ciano zawierała kilka faktów nowych, mianowicie:

1. że współdziałanie między Niemcami i Włochami w czasie kryzysu czechosłowackiego było daleko głębsze i daleko czynniejsze, niż o tym wiadano;
2. że w czasie kryzysu Wło-

chy przeprowadzili częściową mobilizację. Deklaracja min. Ciano co do tej mobilizacji dostarcza informacji sprzecznych o charakterze wojskowym.

Jest rzeczą znamenną, że wszystkie zarządzenia wojskowe były skierowane ku stronie francuskiej i angielskiej, natomiast żadnych zarządzeń nie przedsięwzięto od strony Polii i Triestu, t. zn. od strony Adriatyku.

W sprawie manifestacyjnych okrzyków na posiedzeniu izby korespondent „Temps” podkreśla, że jest to pierwsza manifestacja tego rodzaju, która odbyła się w Italii od czasu roku 1888, kiedy to demonstrowano w sprawach Tunisu, Korsyki i Nicei.

Podobne wypadki zdarzały się przed zawarciem układu Mussolini — Laval, a szczególnie w r. 1933, w czasie podróży Mussoliniego do Toskanii.

Od r. 1935 do dnia dzisiejszego podobne okrzyki we Włoszech się nie rozlegały.

Korespondent „Temps” stawia to pytanie, czy wzorajszą manifestacja ma znaczenie istotne, czy też jest tylko balonem próbnym, mającym na celu zbadanie reakcji nie tylko w Paryżu, ale i Londynie, czy wresz-

cie jest ona może środkiem do wywarcia presji w sprawach hiszpańskich.

Fatalne wrażenie w Londynie

LONDYN, 1 12. (Tel. wł.). — Wiadomość, jakie nadeszły z Rzymu dziś wieczorem o zorganizowanej przez rząd włoski demonstracji deputowanych w parlamencie rzymskim, którzy na komendę domagali się odebrania Francji Tunisu, Korsyki i Nicei, wywołały prawdziwe zdumienie i konsternację w tułtejszych kołach parlamentarnych.

W kuluarach izby posłowie zarówno konserwatywni, jak i opozycyjni, nie ukrywali swego oburzenia z powodu niepożytecznych wystąpień deputowanych włoskich.

Jeden z wybitnych posłów konserwatywnych twierdził, że jeśli Włochy zawarły pakt z Anglią po to tylko, by tym łatwiej rozpocząć tak gwałtowną kampanię za odebraniem Francji jej terytoriów, tedy im prędzej Anglia zerwie ten pakt, tym lepiej będzie dla sprawy pokoju.

Na ogół panowało dziś w kołach parlamentarnych przekonanie, że dzisiejsze wypadki w Rzymie uniemożliwią dojscie do skutku wizyty prem. Chamberlaina i lorda Halifaxa.

Przedłużenie obniżki komornego

Dopiero od 1. IV. 1940 r. czynsze mieszkaniowe zaczną wzrastać

Dziś ekspozycja budżetowa wicepremiera Kwiatkowskiego

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Dzisiejsze posiedzenie sejmku zostało wyznaczone na godz. 10 m. 30. Porządek dzienny posiedzenia przewiduje pierwsze czytanie projektu ustawy skarbowej z preliminarnym budżetowym na rok przyszły, oraz pierwsze czytanie projektów ustaw rządowych o dotacjach na rzecz Fun-

duszu Obrony Narodowej i o inwestycjach z funduszu państwowego w okresie trzyletnim od 1 kwietnia 1939 roku do 31 marca 1942 roku, o PRZEDŁUŻENIU OBNIŻENIA KOMORNEGO itd.

O godz. 11 zabierze głos p. wicepremier Kwiatkowski, który który będzie przemawiał przez 3 godziny.

Po przerwie nastąpi dyskusja,

która potrwa przez cały dzień dzisiejszy i sobotę. Jest bardzo możliwe, że w czasie dyskusji zabierze głos p. premier.

W sobotę oczywiście wszelkie projekty ustaw zostaną przesłane do właściwych komisji.

Projekt ustaw o inwestycjach, który rozpatrzony będzie dziś, upoważnia ministra skarbu do przeprowadzenia w kraju lub

zagranicą OPERACJI KREDYTOWYCH DO WYSOKOŚCI 1.200 MILIONÓW ZŁ. na inwestycje, przewidziane w ustawie, a więc elektryfikację, gazyfikację, inwestycje morskie i t. d.

Poza tym ministrowie komunikacji i poczt otrzymują podobne upoważnienia, lecz w mniejszym zakresie.

Projekt o przedłużeniu obniż-

ki komornego PRZEDŁUŻA OBECNIE ISTNIEJĄCY STAN RZECZY DO 31 MARCA 1940 R.

Począwszy od tego dnia wysokość komornego wzrastać będzie co kwartał o 2 i pół proc. podstawowego lub umownego komornego, aż do osiągnięcia pełnej jego wysokości.

(Dokończenie na str. 3-ej)

DROGI NIEMIECKIEJ EKSPANSJI

Anschluss austriacki — powiada „Front Zachodni” — poza zaspokojeniem aspiracji narodowych, stanowił poważny impuls dla uruchomienia sił nagromadzonych w Niemczech. Gdy wcielanie terytorium austriackiego nie przysporzyło III Rzeszy oczekiwanych przez szerokie masy doraźnych korzyści gospodarczych i aprowizacyjnych, impuls zaczął działać. Anschluss nadał mu kierunek: **południowy wschód**.

Wówczas, w kwietniu br., organ sfer wojskowych „Militärwochenblatt” jasno oświadczył, że wartość Anschlussu polega na zbliżeniu Rzeszy do krajów surowcowych i rolniczych, jak Węgry, Jugosławia, Rumunia.

Przeszkodą na drodze Niemiec na południowy wschód była Czechosłowacja.

Tutaj też nastąpiło pierwsze po Austrii uderzenie Niemiec, przy niesłychanie sprytnym wykorzystaniu zasady narodowościowej, wysuwanej wszak jako sztandar przez mocarstwa zachodnie w okresie wojny światowej. W ten sposób nastąpił **drugi Anschluss** — przyłączenie do Rzeszy Sudetów.

I znów aspiracje narodowe zostały zaspokojone, ale znów konsekwencją tego nie była doraźna poprawa gospodarcza i aprowizacyjna, a nawet w pewnej mierze skomplikowanie dotychczasowe-

go położenia, dalszy wybitny wzrost zdolności produkcyjnych, bez zwiększenia odpowiedniego rynku zbytu i zaopatrzenia w surowce i żywność.

Nagromadzone i uruchomione siły muszą działać dalej. Możliwości nowego Anschlussu już nie istnieją, siły muszą więc być zużytkowane inaczej, choć kierunek — **południowy wschód** — pozostaje nadal ten sam.

Teraz celem — bynajmniej nie specjalnie ukrywającym — staje się **wciągnięcie w orbitę ścisłych wpływów niemieckich krajów surowcowo - rolniczych Europy południowo - wschodniej, niedługo zwanych bałkańskimi**. Na razie wyraźnie się mówi o wpływach gospodarczych, o tworzeniu bloku gospodarczego niemiecko - środkowo - europejskiego, do którego grunt zaczął przygotowywać przed dwoma laty dr. Schacht. Ostatnio jego zastępca na stanowisku ministra gospodarki, dr. Funk, odbył znaczącą podróż do Belgradu, Ankary i Sofii, otwierając tym państwu kredyty towarowe, organizując tam niemiecki przemysł rolniczy, ofiarowując wzajemnie za ścisłą współpracę z Niemcami realne perspektywy podniesienia standardu gospodarczego tych krajów. Z Rumunią (nafta!) rozmawia się ostrożnie, ale w tym samym duchu.

Jasnym jest, że po uzyskaniu

przemocnych wpływów gospodarczych mają pójść **przemocne wpływy polityczne**. Dr. Funk oświadczył esenckiej „National Zeitung”, że jego podróż jest pierwszą odpowiedzią na zapoczątkowanie na pewien czas przed tym próby usunięcia wpływów niemieckich z Bałkanów, dyktowane — według tego oświadczenia — motywami czysto - politycznymi.

Dążenia III Rzeszy, zmierzające do opanowania południowego wschodu, które w razie zrealizowania stwarzałyby **zupełnie nowy układ sił na świecie**, czyniąc z Niemiec potęgę o możliwościach na razie jeszcze niewymierzalnych, natrafiają z natury rzeczy na **poważne przeszkody**, powodując już dziś sytuacje nawet paradoksalne.

Typowy przykład takiej sytuacji stanowią stosunki **niemiecko - węgierskie**. Węgry, w swych dążeniach rewindykacyjnych szły zawsze — żeby się tak wyrazić — w cieniu takich samych dążeń niemieckich. Przyjaźń **niemiecko - węgierska jest przyjaźnią starą**, wypróbowaną w ciężkim okresie wojny. Rewizjonizm węgierski zawsze był nietylko popierany ale i pobudzany przez Berlin. Nawet wysunięcie żądań Budapesztu wobec Pragi odbyło się w ścisłym porozumieniu z Berlinem, ale... **przed Monachium**. I nagle nastąpiła paradoksalna na pozór zmiana sytuacji. Gdy III Rzesza uzyskała od Czechosłowacji wszystko co chciała, a może i więcej, niż przypuszczała, że uzyskać zdoła, stała się ona **niesłychanie powściągliwa** w popieraniu rewindykacji węgierskich, **zmuszając nawet Włochy** — nie wiadomo narazie jakim kosztem — do rezygnacji ze

zdecydowanego poparcia pełni postulatów węgierskich.

Stało się tak, ponieważ postulaty węgierskie, oprócz rewindykacji etnograficznych, objęły również rewindykacje motywowane względami historycznymi i bardzo żywotnymi względami gospodarczymi, mianowicie **żądaniem zwrotu Rusi Podkarpackiej, t. zn. wspólnej granicy polsko - węgierskiej**. Mimo całą słuszność zyciową takiego rozwiązania sprawy Niemcy, motywując swe stanowisko zasadą etnograficzną, osiągnęły to, iż arbitraż wiedeński sprawy Rusi Podkarpackiej nie załatwił. **Prasa niemiecka nie ukrywała swego niezadowolnienia z dążeń węgiersko - polskich** i wypowiedziała się wyraźnie — jak np. „Lokal Anzeiger” i „Neues Wiener Tageblatt” — **przeciw nim**.

Nie może ulegać wątpliwości, że działa tu właśnie chęć, by nowo państwo czeskie, zdane z konieczności na wyłączną opiekę i wpływy Niemiec, **ciągnęło się jaknajdalej na wschód, dając III Rzeszy jakby bezpośredni dostęp do państw południowo-wschodnich przez granicę czesko-rumuńską**. Obawiały się bez wątpienia Niemcy, że Węgry, państwo o starej i dumnej tradycji, może być wierne swej przyjaźni niemieckiej, lecz mimo to może **chcieć uprawiać niezależną politykę**. Aby Węgry ułagodzić, dano im jaknajwięcej terenów etnograficznych, co znów oburzyło i zaskoczyło nowo państwo czesko-słowackie. Na razie więc wynikiem polityki niemieckiej jest **niezadowolnienie węgry jak i Czechów, a przede wszystkim Słowaków, a nawet Rusinów, których pozba-**

wiono możliwości egzystencji.

Z całą pewnością takich niezwykle trudnych przeszkód spotkają Niemcy bardzo wiele na swej drodze do uzyskania hegemonii na południowym wschodzie Europy.

Być może, iż drobna pozornie sprawa Rusi Podkarpackiej ujawniła jeszcze jeden kierunek ekspansji niemieckiej, o czym tak wiele pisze prasa francuska. Ma to być stara narodowo-socjalistyczna koncepcja **oderwania od Rusi bogatej, wielkiej Ukrainy**, która dostawałaby się pod wyłączny wpływ Niemiec. W tej koncepcji Ruś Podkarpacka miałaby się stać czymś w rodzaju Piemontu ukraińskiego. Na taką koncepcję wskazuje nagłe ogólne żądanie prasy niemieckiej, by dać Rusinom (nazywa się ich ukraińcami) prawo dysponowania sobą w duchu **autonomicznego związku z państwem czesko-słowackim**. Również coraz częściej spotyka się w prasie niemieckiej nazwę: „Państwo czechosłowacko - ukraińskie”. Tak nazywa nowe Czechy „Voelkischer Beobachter”, tak nazywa oficjalnie niemieckie wydawnictwo dokumentów politycznych. Konieczność oddania Węgrów stolicy i większych miast Rusi znów wytworzyła przeszkodę na drodze ku realizacji tej koncepcji.

Jak widać, gra idzie o wielką stawkę, wiele jeszcze niespodzianek może ona spowodować. Bezwątpienia zainteresowanie tą grą na zachodzie Europy staje się z dnia na dzień większe. Naszą politykę obchodzą te zagadnienia bardzo blisko, to też trzymajmy ona czujnie rękę na ich pulsie.

Sudeckie sugestie

niemców-hitlerowców, zamieszkujących w Polsce

(ŻAP). Sprawa Niemców sudeckich, dziś należąca już do historii, stanowi przykład **metod agresji Niemiec narodowo - socjalistycznych wobec krajów sąsiednich**. Narodowy socjalizm stworzył z Niemców sudeckich element destrukcyjny, który **zdecydował ostatecznie o politycznym upadku państwa czechosłowackiego**.

Ta rola narodowego socjalizmu w Czechosłowacji jest wysoce pouczająca dla wszystkich państw, których los obdarzył mniejszością niemiecką. Z przykładu tego my, Polacy, musimy wyciągnąć właściwe konsekwencje.

Nie jest bowiem bez znaczenia forma reakcji części mniejszości niemieckiej w Polsce na wypadki sudeckie. Niemcy hitlerowscy w Polsce ocenili te wypadki na swój sposób, dopatrując się w nich **zapowiedzi zmiany w ich politycznym położeniu**.

Nazistowska prasa niemiecka w Polsce wielokrotnie wskazywała na to, że **Hitler dąży do wielkich Niemiec etapami**. — Z tego czytelnicy tej prasy mogli już łatwo wydedukować, że jednym z następnych etapów może być sprawa ich położenia. Niemieckie organizacje hitlerowskie w Polsce głosiły otwarcie, że **stawać się będą do wytycznych i wskazań Führera**, który jest przecież głową Rzeszy Niemieckiej.

Wszystko to doprowadziło do **ideowo - politycznego ujednoczenia znacznej części mniejszości niemieckiej w Polsce z niem-**

cami po tamtej stronie granicy. Praktyczną konsekwencją tej przemiany miało być stworzenie niemieckiej siły w myśl hasła: **jeden wódz, jedna siła, jedna Rzesza**. Wynika z tego dwuznacznie, że ci Niemcy nie zamierzają budować siły, służącej polskiej racji stanu. Ich siła ma służyć głównie obcego państwa dla **przesunięcia granic**, a przykładem mają tu być Niemcy sudeccy. Na przeszkodzie jednak do pełnej realizacji tych planów stoi, jak sami Niemcy przyznają, nie co innego, tylko mała ich liczebność. Jest to rzecz, którą należy sobie dobrze zapamiętać: **pozornie lojalne zachowanie się Niemców - hitlerowców w granicach Rzplitej ma swoje źródło w ich słabości**, powiększenie zaś liczby jest wskazywane jako droga do rewolucji (przykład Sudetów).

Nie bez znaczenia jest też, w jaki sposób nazistowscy działacze mniejszości niemieckiej szukają drogi do powiększenia swej liczby. Dlatego też Niemcy, zamieszkujący od pokoleń województwa centralne oraz kolonizacji Niemcy w Małopolsce Wschodniej i na Wołyniu, mają być **pozykami dla narodowo-socjalistycznego światopoglądu**.

Ofensywa niemiecka na wschodnie i centralne województwa państwa nie ogranicza się jednak tylko do pozyskania dla doktryny narodowo - socjalistycznej Niemców tam zamieszkałych, ale wyraźnie zmierza do **zagarnięcia elementu polsko-ewangelickiego**, który pod wpływem polskiego otoczenia i kul-

tury polskiej uległ polonizacji.

Na marginesie wyżej omówionych poczynań niemieckich stwierdzić trzeba, że **narodowy socjalizm niemiecki obalił istniejące w psychice Niemców w Polsce słupy graniczne dawnych dzielnic**. Dawniejszy rewizjonizm dzielnicowy, tak modny w okresie przedhitlerowskim, doszedł dzisiaj w życiu mniejszości niemieckiej w Polsce do głosu, doprowadzając do zaktywizowania biernych dotąd politycznie Niemców w województwach centralnych i wschodnich propagandą wielkiej, obejmującej wszystkich Niemców wspólnoty narodowo - państwowej i do poddania ich wpływowi obcej ideologii i obcego światopoglądu. Działalność niemiecka w tej dziedzinie winna być bacznie obserwowana przez opinię polską, a przerosty agitacji strzeżenie likwidowane. Sytuacja zostanie wyjaśniona w całej pełni, jeżeli pewne żywoty mniejszości niemieckiej w Polsce wybiją sobie z głowy sugestie przykładu z Niemcami sudeckimi.

Musimy się zastrzec, że uwagi powyższe nie dotyczą wszystkich Niemców, zamieszkujących od lat na terenie Polski, lecz tylko pewnej ich części, poddającej się atrakcyjności hasła i dążeń, idących od sfer obecnego reżymu panujące w Rzeszy. Poważna część Niemców polskich, jak np. odłam socjalistyczny, nie tylko nie ma nic wspólnego z prądami hitlerowskimi, ale im się energicznie przeciwstawia.

KINO

EUROPA

Dzisiaj
premiera!

Pocz. 4. 6. 8. 10

Znakomita para młodocianych aktorów
genialny

FREDDIE BARTHOLOMEW

niezapomniany z filmów „Dawid Copperfield”
i „Bohaterowie morza”

oraz ulubieniec publiczności

Mickey Rooney

odtwórca „moonych ról”

w niezwykle interesującym, o wysokich
walorach artystycznych, filmie p. t.

LORD JEFF

Realizacja słynnego **SAMA WOODA**

Pięć tysięcy dzieci uchodźców będzie adoptowanych przez mieszkańców W. Brytanii

LONDYN, 1.12. (ZAT). — W piątek przybywa do Anglii pierwsza transza 200 dzieci żydowskich z Niemiec, które przewidywane są do umieszczenia w Dovercourt Bay koło Harvach.

Dzieci, rekrutowane ze wszystkich prowincji niemieckich, są w wieku od 5 do 17 lat. Opracowany dotychczas plan przewiduje sprowadzenie do Anglii 5.000 dzieci żydowskich.

Obok wychowania ogólnego dzieci będą szkolone częściowo w rolnictwie, częściowo zaś w zawodach technicznych. Liczne dzieci będą umieszczone w domach prywatnych; wiele set rodzin ze wszystkich prowincji Wielkiej Brytanii zgłosiło w Komitecie pomocy dzieciom chęć przyjęcia na wychowanie dzieci żydowskich.

LONDYN, 1.12. (ZAT). Konservatysta kapitan Shaw zgłosił w izbie gmin interpelację do sekretarza stanu spraw wewnętrznych, czy biorąc pod uwagę apel, wydany do opinii publicznej w sprawie przyjmowania dzieci żydowskich z Niemiec, minister rozważa sprawę wydania Białej Księgi, która by sprecyzowała warunki i gwarancje, które biorą na siebie osoby, przygarniające dzieci uchodźców.

W odpowiedzi podsekretarz stanu Geoffrey Lloyd oświadczył:

— Dzieci uchodźców z Niemiec sprowadzone będą do Anglii przez komitet pomocy dzieciom, który będzie odpowiedzialny za opiekę nad dziećmi i ich utrzymanie przez cały czas

pobytu dzieci w Zjednoczonym Królestwie. Warunki przyjmowania dzieci należą do pierwszych kompetencji komitetu, wzorującego się na akcji z czasu wojny w odniesieniu do dzieci z Austrii.

Nie wiem co kapitan Shaw ma na myśli, sugerując wydanie Białej Księgi w tej kwestii, pragnę jednak stwierdzić, że wszystkie wypływające stąd zagadnienia znajdują się pod ciągłą rozważą ministerstwa spraw wewnętrznych, które także w przyszłości utrzymywać będzie ścisły kontakt z komitetem pomocy dzieciom.

Shaw: Pragnę zapytać, czy nie uważa minister za słusze, aby przed wzywaniem społeczeństwa do zaopiekowania się tymi dziećmi, zostało ono do-

kładnie poinformowane o warunkach i gwarancjach, które obciążają opiekunów. Czy minister może ręczyć, że komitet, który ponosić ma odpowiedzialność, będzie stale wypłacalny?

George Landsbury: Pragnę zapytać, czy ktokolwiek biorący w opiekę dzieci podlega jakimkolwiek przymusowi z wyjątkiem obowiązku, wypływającego z chrześcijańskiego uczucia dobroczynności? (oklaski).

Welwood - Benn (labourzysta): Czy minister zechce w Białej Księdze, której wydanie pomaga się czcigodny i dzielny poseł (ironiczne oklaski na ławach opozycji), umieścić rozdział 25 ewangelii św. Mateusza?

Wszystkie dodatkowe pytania pozostały bez odpowiedzi.

TEL - AVIV, 1.12. (ZAT) — Akcja adoptowania dzieci żydów niemieckich przez rodziny żydów palestyńskich prowadzona jest bardzo energicznie i z dnia na dzień się rozszerza.

W Tel - Aviv funkcjonuje kilka biur, zajmujących się wyłącznie pośrednictwem w adoptowaniu dzieci. W czasie posiedzenia żydowskiej rady narodowej ogłoszono, że agencja żydowska nawiązała już kontakt i uzyskała zgodę rządu brytyjskiego na przyjęcie w drodze adoptacji 5000 dzieci. Na posiedzeniu tym stwierdzono również, że władze brytyjskie odmówiły zgody na wydanie 10.000 dodatkowych certyfikatów imigracyjnych, z których czwarta część miałaby być przeznaczona dla nieletnich od 14 do 17 lat z 7500 certyfikatów dla młodzieży w wieku od 18 do 25 lat.

Australia przyjmie 15 tys. żydów z Niemiec

Dziś nastąpi w Londynie otwarcie sesji Międzynarodowego komitetu pomocy uchodźcom

LONDYN, 1.12. (PAT). — Rząd australijski postanowił dopuścić do Australii w ciągu najbliższych 3 lat 15 tysięcy żydów z Niemiec.

Deklaracja w tym duchu złożona została dziś w parlamencie australijskim przez m.in. spraw wewn. Mc. Evana. Oświadczył on, iż 15 tysięcy stanowi maksymalną liczbę uchodźców, jaka Australia może zasorbować bez szkody dla swego rynku pracy i naruszenia panującej w Australii stopy życiowej.

Pierwszeństwo udzielone będzie tym uchodźcom, którzy zdolni są do założenia nowej gałęzi przemysłu.

Przeszkolenie rolnicze

WASZYNGTON, 1.12. (PAT). — Sekretarz stanu pracy panna Perkins rozpoczęła badanie propozycji utworzenia organizacji międzynarodowej do spraw pomocy żydom europejskim.

Propozycje zawierają m. in. plan przeszkol. rolniczego młodych żydów celem ich planowej

emigracji do krajów, zamierzających rozwinąć gospodarkę rolną. Ponadto plan przewiduje rozłożenie opieki gospodarczej nad żydami, którzy są za starzy dla tego rodzaju przeszkolenia.

Palestyna na pierwszym planie

HAGA, 1.12. (PAT). — W wyniku konferencji żydowskiego towarzystwa kolonizacyjnego w Hadze, w której brał udział delegat grupy amerykańskiej Ruskin uzgodniono poglądy co do planu działania.

Podpalone synagogi w Rumunii

Zakaz używania języka żydowskiego w miejscach publicznych

PARYŻ, 1.12. (PAT). — Havas donosi z Czerniowca, iż ubiegłej nocy wybuchło tam 10 pożarów w synagogach oraz w fabrykach i sklepach, należących do żydów.

Aresztowano dwóch podpalaczy, którzy okazali się członkami b. Ze-

laznej Gwardii, narodowości ukraińskiej.

BUKARZSZA, 1.12. (PAT). — Rezydent królewski okręgu Suczawa z siedzibą w Czerniowcach wydał rozporządzenie, na podstawie którego z dniem 1 grudnia r. b. zabrania się ludności żydowskiej tego okręgu używania w sklepach, przedsiębiorstwach i urzędach publicznych innego języka, jak tylko państwowego t. j. rumuńskiego. Dla przekraczających to rozporządzenie przewidziane są następujące kary: po pierwszym przestępstwie zamknięcie sklepu, przedsiębiorstwa lub warsztatu pracy na 3 dni, po drugim — na 10 dni i po trzecim na stałe. Rozporządzenie stwierdza poza tym, że obywatele narodowości żydowskiej, posługujący się innym językiem, jak rumuńskim, na ulicy lub w lokalach, udowadniają tym samym, iż nie są obywatelami rumuńskimi i tracą wszelkie prawa, wynikające z tego tytułu. Rozporządzenie przewiduje poza tym, iż żydzi, którzy pozbawieni zostali obywatelstwa rumuńskiego tracą również prawo do pracy na terenie swojego okręgu.

Masowe chrzty w Słowacji

BRATYSŁAWA, 1.12. (PAT). — Prasa słowacka zwraca uwagę na fakt, że w związku ze zmianą sytuacji politycznej zaznacza się wśród żydów słowackich tendencja masowej zmiany wyznania na chrześcijańskie. W samej tylko Bratysławie około 1500 żydów pragnie przyjąć chrześcijaństwo.

nie do opracowania konkretnego planu organizacji międzynarodowego żydowskiego towarzystwa kolonizacyjnego, ażeby móc natychmiast rozpocząć prace tej organizacji w każdym kraju.

Ustalone przez komitet plany obejmują organizację, mogącą finansować, rozwijać i rozbudować nieskolonizowane jeszcze tereny oraz przewieźć ludność przesiedlaną.

Ruskin, Wolf i Van Leeuwen udali się do Londynu, celem odbycia konferencji z angielskimi kierownikami organizacji.

Towarzystwo przystąpi obec-

Wstępna konferencja 5 państw

LONDYN, 1.12. (ZAT). — Dziś nastąpi w Foreign - Office otwarcie plenarnej sesji międzynarodowego komitetu pomocy uchodźcom z Niemiec (komitet ewiański).

W artykule wstępnym „Manchester Guardian” wyraża nadzieję, że sesja nie zawiedzie oczekiwanego po niej „jasnego planu, rzeczywistej współpracy międzynarodowej i prawdziwie dobrej woli wszystkich stron”. Sesja — pisze liberalny dziennik — winna sformułować jasny zakres planu na szeroką skalę planu pomocy, emigracji, szkolenia emigrantów, kolonizacji i finansowania całej akcji. W latach 1923 — 1931 przesiedlono do biednego kraju milion greków z Azji Mniejszej i Konstantynopola, na co konieczne były pożyczki ligi narodów w wysokości 13 milionów f. szt. Żydów niemieckich jest nie wiele ponad pół miliona, świat jest jednak wielki i bogaty i musi się znaleźć miejsce dla tych ludzi.

LONDYN, 1.12. (ZAT). —

W piątek rano odbędzie się w Foreign - Office wstępna konferencja, poświęcona sprawie uchodźców, z udziałem przedstawicieli Anglii, Stanów Zjednoczonych, Francji, Holandii i Brazylji. Pierwsze posiedzenie plenarne komitetu wysłucha relacji dyrektora biura londyńskiego, George'a Rublee, o możliwościach imigracyjnych w 31 krajach, które były reprezentowane na konferencji w Evian. Rząd brytyjski reprezentowany będzie na sesji przez ministra kancлера księstwa Lancaster, lorda Wintertona, rząd U. S. A. przez Myrona Taylora.

Japonia nie wpuszcza żydów

TOKIO, 1.12. (PAT). — Kokumin - Szimbun donosi: Dziś wzrastająca inwazja żydów na tereny koncesji amerykańskich i brytyjskich w Chinach a przedewszystkim w Szanghaju jest najbardziej palącym zagadnieniem wschodnio - azjatyckim.

W ostatnich dniach przybyło do Szanghaju 300 żydów, a 500 znajduje się jeszcze w drodze. Dotąd na płynęło już do Szanghaju przeszło 2000 żydów. Władze wojskowe japońskie w Tien - Tsinie wydały surowe zarządzenia, uniemożliwiające napływ imigrantów żydowskich.

Dlaczego nie zezwolono na mecz piłkarski Holandia—Niemcy?

HAGA, 1.12. (PAT). W związku z zakazem odbycia meczu piłkarskiego Holandia — Niemcy, wydanym przez burmistrza Rotterdamu Ouda, opublikował dziennik „De Telegraaf” komentarz, w którym odpiera ataki prasy niemieckiej, jakoby burmistrz Rotterdamu działał pod naciskiem elementów żydowskich i markszystowskich. Zakaz ten wydany został, zda-

niem dziennika, niewątpliwie w porozumieniu z wyższymi instancjami rządowymi i ma na celu uniemożliwienie, aby nierozważne elementy wykorzystaly stadion rotterdamski jako widownię manifestacji, któreby więcej szkody przyniosły dla sąsiedzkich stosunków holendersko - niemieckich, niż zakaz meczu.

Przedłużenie obniżki komornego

(Dokończenie).

Ustawa obowiązuje na obszarze województwa śląskiego tylko w zakresie komornego w budynkach, nie podlegających ochronie lokatorów, a należących do skarbu państwa, banków państwowych, oraz innych instytucji prawa publicznego.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, a wykonanie jej zostaje poruczone ministrom sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Uzasadnienie do tej ustawy stwierdza, że przedłużenie obniżenia komornego pozostaje w ścisłym związku z WPROWADZONYM NA CELE RÓWNOWAGI BUDŻETOWEJ SPECJALNYM PODATKIEM OD WYNAGRODZEŃ, wypłacanych z funduszków publicznych.

Wprowadzenie takiego podatku pociągnęło za sobą ze względów gospodarczych konieczność obniżenia komornego zarówno w budynkach, podlegających ustawie o ochronie lokatorów, jak i w budynkach, należących do skarbu państwa, zakładów ubezpieczeń społecznych i t. d.

Ponieważ ustawa skarbową na

okres od 1 kwietnia 1939 do 31 marca 1940 r. przewiduje przedłużenie poboru wspomnianego podatku, zachodzi również potrzeba dalszego przedłużenia obniżki komornego.

WARSZAWA, 1.12. (PAT). — Pan Prezydent Rzplitej przyjął dziś marszałka senatu płk. Bogusława Miedzińskiego, który złożył mu sprawozdanie z przebiegu zakończonej sesji nadzwyczajnej senatu. —

Marszałek sejmu prof. Makowski złożył w dniu dzisiejszym wizytę J. E. ks. kardynałowi Kakowskiemu oraz wicepremierowi i ministrowi skarbu inż. E. Kwiatkowskiemu.

Prezes rady ministrów gen. dr. F. Składkowski rewizytował w dniu dzisiejszym marszałka sejmu prof. W. Makowskiego.

Szef Obozu Zjednoczenia Narodowego gen. pos. St. Skwarczyński złożył wizytę panu marszałkowi sejmu prof. W. Makowskiemu.

Bagaż uchodźców przysłany z Rzeszy

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Do Warszawy nadeszło w bieżącym tygodniu kilkaset przesyłek bagażowych, zawierających odzież i przedmioty użytku domowego z Rzeszy niemieckiej dla uchodźców. Władze niemieckie zezwoliły na wysłanie uchodźcom rzeczy, które stanowią ich własność.

Czyżby interwencja w sprawie Schuschnigga?

RZYM, 1.12. (Tel. wł.) — Szef rządu włoskiego przyjął na dłuższej rozmowie p. Gawrońską, małżonkę b. ministra R. P. w Wiedniu.

Wiadomość powyższa wywołała w kołach obserwatorów zagranicznych pewne zainteresowanie, ze względu na znaną przyjaźń, jaką łączyła dom państwa Gawrońskich z b. kanclerzem Schuschniggen, którego obecny los budzi szczerą troskę i niepokój wszystkich przyjaciół eks-kanclerza.

Padł na posterunku

TOKIO, 1.12. (PAT) — Reporter filmowy agencji Domei, Hanabusa, został wczoraj zabity w pobliżu m. Szamsuj podczas filmowania fragmentu walki.

Rekordowy lot tancerza kabaretowego

NOWY JORK, 1.12. (PAT) — Były tancerz kabaretowy Jonny Jones ukończył wczoraj przelot ponad całym kontynentem amerykańskim z Los Angeles do Nowego Jorku bez lądowania. Lotu swego dokonał Jones na aparacie przez siebie skonstruowanym. Jest to mała ka jednoosobowa maszyna, ważąca zaledwie 360 kg. Lot trwał 30 godzin i 40 minut.

Zmiana rządu w Rumunii?

BUKARESZT, 1.12. (Tel. wł.) — Krąży tu uporeczywe pogłoski, o mających nastąpić zmianach w rządzie rumuńskim.

W związku z tym toczą się obecnie konferencje między królem Karolem a przedstawicielami rządu.

Daladier zwoła parlament na 8 b. m.

Zwolnienie z pracy urzędników i robotników, którzy onegdaj strajkowali

PARYŻ, 1 grudnia. (PAT.) — Premier Daladier oświadczył, że zamierza zwołać parlament na dzień 8 grudnia. Przedstawiciele ugrupowań mniejszości parla-

mentarnej postanowili zawezwać swych członków do powstrzymania się od udziału w zgromadzeniu zwołanym na jutro z inicjatywy Bluma, celem domagania

się natychmiastowego zwołania parlamentu.

PARYŻ, 1 grudnia. (PAT.) — Zlikwidowanie następstw straj-

ku demonstracyjnego, które jest rzeczą co najmniej równie skomplikowaną i trudną, jak samo przełamanie tego strajku, potrwa prawdopodobnie aż do poniedziałku przyszłego tygodnia.

Na całym terenie bowiem Francji, fabryki zarówno przemysłu prywatnego, jak i upaństwowionego, a w szczególności fabryki lotnicze, nie przyjmowały dzisiaj do pracy tych robotników, którzy brali udział we wczorajszym strajku, żądając od nich, by zgłaszali się o ponowne zaangażowanie się do pracy.

W przemyśle tekstylnym okręgu Lille, wszyscy pracownicy, którzy brali udział w strajku, otrzymali w ciągu dnia dzisiejszego listami poleconymi zwolnienia z pracy. Doprowadziło to do całego szeregu incydentów, szczególnie w okręgach Tuluzy i Bordeaux.

LILLE, 1 grudnia. (PAT.) — Wielu strajkujących robotników nie otrzymało jeszcze zawiadomienia, iż zostali zwolnieni i z rana stawili się do pracy.

Z chwilą, gdy wzbraniano im wejścia do fabryki, wtargnęli silą w liczbę kilkuset, po czym zajęli swoje miejsca przy warsztatach i odmówili ich opuszczenia. Policja i gwardia lotna otoczyły fabrykę i usunęły zwolnionych robotników.

PARYŻ, 1 grudnia. (PAT.) — W wyniku konferencji międzyministerialnej ogłoszony został komunikat, w którym rząd wyraża uznanie dla poczucia obowiązku i dyscypliny narodowej, jakie ożywiło większość urzędników i funkcjonariuszy państwowych oraz robotników i pracowników, zatrudnionych w przemyśle prywatnym. Dalej komunikat stwierdza, że tym pracownikom państwowym i zatrudnionym w przemyśle, pracującym dla obrony państwa, którzy wzięli udział w strajku, zostaną odebrane przysługujące im ulgi i przywileje.

Pewna liczba urzędników administracji centralnej została zwolniona lub zawieszona w urzędowaniu. Wreszcie w stosunku do tych, którzy nie stawili się do pracy mimo ich zmobilizowania, zastosowane będą sankcje, przewidziane prawem.

Porażka Śląska z Krakowem w hokeju

KATOWICE, 1.12. (PAT) — W czwartek wieczorem odbył się na sztucznym torze w Katowicach rewanżowy mecz hokejowy między reprezentacjami Śląska i Krakowa. Niespodziewane zwycięstwo odniosła drużyna krakowska w stosunku 1:0. Jedyna decydująca o zwycięstwie bramka padła w drugiej fazie gry ze strzału Muszyńskiego.

Ambasador rządu Hiszpanii odwołany z Brukseli

BRUKSELA, 1.12. (PAT) — Ambasador rządu barcelońskiego w Brukseli został odwołany. Wiado-

mość o tym była dla tutejszych kół niespodzianką i wywołała ogólne zdziwienie. Rząd belgijski postanowił odwołać natychmiast swego

Awans inżyniera na majora za budowę „linii Zygryda”

BERLIN, 1.12. (Tel. wł.) — Generalny inspektor dróg Rzeszy, Todt, w uznaniu zasług, jakie poniósł przy budowie fortyfikacji na

Popularność Edena wzrosła po błędach polityki Chamberlaina

LONDYN, 1.12. (Tel. wł.) — Niezwykle serdeczna wzmianka lorda Halifaxa w czasie debaty w izbie lordów o b. ministrze Edenie, gdy lord Halifax, mówiąc o bliskim wyjeździe Edena do Nowego Jorku, oświadczył, że b. minister udaje się za zgodą i aprobatą rządu, by wygłosić przemówienie na konferencji federacji przemysłowców amerykańskich w Nowym Jorku i że rząd spodziewa się, iż wizyta Edena będzie

niezwykle cenna dla wzmocnienia kontaktów angielsko-amerykańskich — była dziś żywo dyskutowana w kołach politycznych.

Przypuszczają, że wobec wzrastającej popularności Edena na tle niepowodzeń polityki zagranicznej Chamberlaina, gabinet pragnie utrzymać z Edenem dobre stosunki.

Ze swej strony Eden, zdając sobie sprawę z tego, iż jedynie lojalność wobec stronnictwa konserwa-

tywnego jest warunkiem, który pozwoli mu w przyszłości odegrać decydującą rolę, gdy Chamberlain, który zbyt daleko zaangażował się w nieodwzajemnioną przyjaźń z Hitlerem i Mussolinim, będzie musiał wcześniej lub później ustąpić, zachowuje w swych przemówieniach publicznych jak największe umiarkowanie i kurtuazję w stosunku, zarówno do prem. Chamberlaina, jak i innych członków rządu.

Próbny tunel pod Tamizą

został wybudowany i po wypróbowaniu ustąpi miejsca prawdziwemu tunelowi długości 1600 metrów. Na ilustracji widzimy ministra komunikacji Leslie Burgina podczas próbnej jazdy.

Całkowita likwidacja „Żelaznej Gwardii”

Aresztowanie jednego ze sprawców zamachu na rektora w Cluj

BUKARESZT, 1.XII. (PAT.) — Agencja Rador donosi: Prasa rumuńska, komentując usiłowanie ucieczki Codreanu i jego zwolników, oraz zastrzelenie ich przez żandarmerię, uważa, iż fakt ten stanowi ostatni rozdział likwidacji byłej Żelaznej Gwardii.

Dzienniki stwierdzają, iż większość młodzieży nie solidaryzowała się z ostatnimi aktami terroru.

Rząd otoczył w ostatnich czasach specjalną opieką studentów,

upraszczając program studiów, oraz rozdając około 2.000 stypendiów.

Dzienniki podkreślają również iż czynione są wysiłki w celu zupełnego zlikwidowania bezrobocia wśród inteligencji. Instytucje publiczne i przemysł pochłaniają tysiące młodych pracowników umysłowych. W ten sposób młodzież została ostatecznie usunięta z pod wpływu elementów, reprezentowanych przez dawną Gwardię Żelazną.

BUKARESZT, 1.XII. (PAT.) — Do wszystkich posterunków żandarmerii w całym kraju rozesłano bardzo surowe instrukcje. — Żandarmeria, według tych instrukcji, ma za zadanie utrzymania porządku za wszelką cenę i nie powinna wahać się występować przeciwko terrorystom nawet bez uprzedzenia.

PARYŻ, 1 grudnia. (PAT.) — Havas donosi z Bukaresztu, iż aresztowano jednego ze sprawców zamachu, dokonanego na osobę lektora uniwersytetu w Cluj Stefanescu - Goanga. Jest to młody człowiek, członek b. Żelaznej Gwardii, Francu.

Dwaj jego współwinnicy są również studentami i aresztowanie ich nastąpi wkrótce.

Nieprzychylny komentarze berlińskie

BERLIN, 1.12. (Tel. wł.) — Wiadomość o zastrzeleniu Codreanu oraz 13 jego towarzyszy wywołała w Berlinie duże wrażenie. Prasa niemiecka zamieszcza nie tylko oficjalny komunikat rządu, ale również własne komentarze, odnoszące się z wyraźną życzliwością dla Codreanu oraz brońąc jego polityki.

Sprawy wychodźstwa żydowskiego skoncentrowane w wydz. polityki emigracyjnej M.S.Z.

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:

Minister spraw zagranicznych wydał zarządzenie, mocą którego wszelkie sprawy, dotyczące wychodźstwa żydowskiego, oraz polityki wobec tego wychodźstwa, skoncentrowane zostaną w jednym wy-

dziale polityki emigracyjnej ministerstwa spraw zagranicznych. Dotychczas emigracja żydów była załatwiana przez departament polityczny, wydział wschodni i wydział organizacji międzynarodowej ministerstwa spraw zagranicznych

Wznowienie wykładów na politechnice lwowskiej

LWÓW, 1.12. (PAT). W dniu dzisiejszym wznowione zostały wykłady na politechnice lwowskiej. Decyzja wznowienia wykładów zapadła na posiedzeniu senatu w dn. 30 ub. m. po zło-

żeniu przez zarządy wszystkich stowarzyszeń młodzieżowych oświadczeń, że nie mają wspólnego z zajęciami w dniu 18 ub. m.

Dyrektor Elty w Warszawie

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:
Do Warszawy przybył wczoraj dyrektor litewskiej agencji telegraficznej.

Rokowania handlowe polsko-sowieckie

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:
Dowiedziemy się z miarodajnego źródła, iż rozmowy polsko-sowieckie nadal trwają.
Obecnie rokowania dotyczą układu handlowego między Polską a Moskwą.

Tytuły oficerów w stopniach honorowych

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:
W dzisiejszym „Dzienniku Ustaw” ogłoszony został dekret p. Prezydenta Rzplitej o warunkach mianowania oficerów w stopniach honorowych. Tytuł oficera w stopniu honorowym zostanie przyznany obywatelom polskim lub państw obcych za wybitne zasługi, położone w czasie pokoju lub wojny dla rozwoju sił zbrojnych, obrony państwa lub zakończenia działań wojennych.

P. Karszo-Siedlewski posłem w Iranie, Iraku i Afganistanie

WARSZAWA, 1 12. (PAT). — Rada ministerstwa spraw zagranicznych p. Jan Karszo-Siedlewski został mianowany posłem nadzwyczajnym i ministrem pełnomocnym R. P. przy rządach Iranu, Iraku i Afganistanu z siedzibą w Teheranie.

25 dzieci zginęło w katastrofie autobusu

SALT LAKE CITY, 1 12. (PAT). — W okolicy miejscowości Midvale (stan Utah) autobus wiozący dzieci szkolne wpadł w czasie zadymki śnieżnej na pociąg osobowy. 25 dzieci zostało zabitych na miejscu.

Ostateczny wyrok w procesie dyr. Goldbergera z p. Skrzyplem

Warszawski koresp. „Głosu Porannego” telefonuje:
Sąd Najwyższy wydał wyrok na robotnika Karola Skrzyplem z Bieczkowic w pow. żywieckim w głosnej sprawie o zniesławienie dyrektora fabryki papieru „Solali” w Żywcu, Ignacego Goldbergera, b. oficera dywizji syberyjskiej, posiadacza wielu poważnych odznaczeń.
Przed kilkunastu miesiącami Skrzyplek stanął przed sądem grodzkim w Żywcu z oskarżenia prywatnego dyr. Goldbergera, pod zarzutem zniesławienia go przez rozpowszechnianie wieści, że „w lecie 1919 r. Goldberger był czynnym komisarzem bolszewickiej czereszczajki w Winnicy na Ukrainie”.
Sąd grodzki w Żywcu po kilka krotnie odraczanej rozprawie wydał wyrok, skazujący Skrzyplem na 6 miesięcy aresztu z zawieszeniem kary.
W postępowaniu odwoławczym trybunał sądu okr. w Wadowicach po dwudniowej rozprawie, biorąc

Czego nie wolno śpiewać w Trzeciej Rzeszy

„Journal de Debats” donosi z Wiednia, że wszystkie pieśni, których melodia lub słowa były napisane przez żydów, są wzbronione w Niemczech, a teksty ich zostaną skreślone z podręczników szkolnych.
Na liście tekstów lub melodii, znajdujących się na indeksie, widzimy utwory Mendelssohna, „Lore-

Wyrazy ubolewania rządu czeskiego z powodu tragicznych wypadków, jakie zaszły przy zajmowaniu Jaworzyny

WARSZAWA, 1.XII (PAT). — W dniu 30 listopada za pośrednictwem posła Rzeczypospolitej w Pradze, rząd czechosłowacki dał raz jeszcze rządowi polskiemu wyrazy swego ubolewania i żalu z powodu tragicznych wypadków, jakie zaszły w dniu 27 listopada przy zajmowaniu przez wojska polskie Jaworzyny, oraz udzielił co do nich szczegółowych wyjaśnień.
Równocześnie na polecenie dowództwa armii czechosłowackiej attache wojskowy przy poselstwie czechosłowackim w Warszawie złożył na ręce szefa sta-

bu głównego wyrazy głębokiego ubolewania i żalu imieniem armii czesko-słowackiej.
Wobec dobrej woli, wykazanej przez rząd czechosłowacki w ustosunkowaniu się do wspomnianych wypadków, rząd polski uznał sprawę za zakończoną.
Podpisanie protokołu
ZAKOPANE, 1.XII (PAT). — Dziś o godz. 12.30 delegacja polska z profesorem uniwersytetu J. P. Bohdem Zaborskim na czele oraz delegacja słowacka, której przewodniczył dr. Francisek Hruszowski, — podpisały

protokół delimitujący granicę polsko-słowacką.
Do protokołu dołączone zostały protokoły dodatkowe, dotyczące:
1) Dostarczenia przez władze słowackie dokumentów, planów projektów etc. dotyczących terytoriów, wcielonych do Rzeczypospolitej,
2) sposobu użytkowania wspólnego stacji kolejowej Czadcy,
3) neutralizacji szosy Jabłonków — Zwardoń,
4) neutralizacji szosy w rejonie Wielkiego Połomu,

5) mostu kolejowego w Suchej Górze,
6) uprawnień ludności pogranicznej do terenów dzierżawionych lub będących jej własnością a położonych po drugiej stronie granicy,
7) neutralizacji szosy Niedzica — Czerwony Klasztor,
8) neutralizacji szosy pod Żegiestowem,
9) dezyderatów mieszanej komisji delimitacyjnej polsko-słowackiej.
Zgodnie z protokołem „zakopane”, wcielone zostały do Rzeczypospolitej następujące tereny:

Nowy gabinet czeski Beran na czele rządu centralnego

PRAGA, 1.12. (PAT). — Posel Rudolf Beran, powołany wczoraj przez nowomianowanego prezydenta republiki na stanowisko premiera rządu czechosłowackiego, przedłożył dziś wieczorem prezydentowi dr. Hacha listę nowego rządu.
Lista nowego gabinetu nie została dotąd oficjalnie opublikowana. Według wiadomości prywatnych skład nowego rządu czechosłowackiego jest następujący:
RZĄD CENTRALNY:
Premier gabinetu centralnego i przewodniczący rządu republiki — poseł Rudolf Beran.
Wice-przewodniczący rządu centralnego i minister do spraw Słow-

acji — poseł Karol Sidor, minister obrony narodowej — generał Elias, finansów — dr. Kalfus, spraw zagranicznych — dr. Chvalkovsky.
Ministerstwa spraw zagranicznych, obrony narodowej i skarbu będą wspólne dla całej republiki, natomiast pozostałe resorty objęte zostały przez ministrów poszczególnych rządów autonomicznych.
RZĄD CZESKI:
Minister komunikacji — dr. Kamenik, rolnictwa — Faierabend, sprawiedliwości — prof. Krejci, zdrowia i opieki społecznej — dr. Klumpar, przemysłu i handlu — Szadek, oświaty — prof. Kapras, robót publicznych — Jan Bata,

propagandy — Havelka.
RZĄD SŁOWACKI:
Premier, minister spraw wewnętrznych, opieki społecznej i zdrowia — mgr. Józef Tiso, oświaty — Czernák, komunikacji i robót publicznych — Durezański, gospodarki — Teplauski, sprawiedliwości — Milosz Vanczo.
RZĄD KARPATORUSKI:
Ministrowie: Wołoszyn, Reway, Baczyński.
Co się tyczy rządu karpatorskiego, jak informują w kołach politycznych, w ostatniej chwili możliwe są zmiany składu osobowego.

1) W CZADECKIM CZEŚĆ GMIN SKALITE, CZERNE, ŚWIERCZYNOWIEC Z LINIĄ KOLEJOWĄ JABŁONKÓW — CZADCA, CZADCA — ZWARDOŃ, Z PRAWEM WSPÓLNEGO UŻYTKOWANIA do czasu wybudowania dworca na terytorium Polski, stacji kolejowej w Czadcy, która to stacja pozostaje w granicach Słowacji. Szosa bieżąca wzdłuż toru kolejowego Świerczyniec — Zwardoń, pozostawiona słowakom, zostaje zneutralizowana.
2) Na Orawie gminy Sucha Góra i Głodówka oraz tereny, stanowiące serwituty rolne lub własność wsi Lipnicy Wielkiej, ponadto wyrównanie granicy w rejonie Babiej Góry.
3) Rejon t. zw. Jaworzyny z terenami, położonymi wzdłuż szosy w kierunku Zdziaru.
4) W Pieninach nowa granicę biegnie przez grzbiet Góry Aksamitki, obejmując całe Pieniny z wsią Leśnicą. Odcinek szosy Niedzica — Czerwony Klasztor zostaje zneutralizowany i udostępniony dla wszelkiego rodzaju komunikacji.
5) W rejonie Żegiestowa nastąpiło przesunięcie granicy na lewym brzegu Popradu, obejmujące źródło mineralne Sulín.
6) Wyrównanie granicy w rejonie Wysowej (Cygielka na południe od Krynicy).
7) W rejonie Łupkowa nastąpiło przesunięcie granicy w ten sposób, iż kolejka wąskotorowa Łupków — Cisna, której odcinek przedchodził dotychczas przez terytorium czechosłowackie, biegnie obecnie na całej przestrzeni na terytorium polskim.

Nowa ustawa kartelowa zaostrza kontrolę nad tymi organizacjami

WARSZAWA, 1 12. (PAT). — Wnieiony do sejmu przez ministra przemysłu i handlu projekt nowej ustawy kartelowej, przyjętej na ostatnim posiedze-

niu rady ministrów, wprowadza zasadnicze zmiany w dotychczasowym stanie prawnym w stosunku do karteli.
W przyszłości będą mogły legalnie istnieć tylko takie kartele, które nie tylko nie zagrażają dobru publicznemu, ale które przynoszą gospodarce narodowej konkretne korzyści, wskazywane wyraźnie w samej treści umowy kartelowej. Kartele obecnie istniejące będą musiały w określonym czasie do dostosować się do tego nowego wymogu, gdyż w przeciwnym

razie ulegną rozwiązaniu.
W związku z tym zmienia się dotychczasowy deklaratoryjny charakter wpisu do rejestru kartelowego na konstytutywny, uzależniając powstanie kartelu od uprzedniego zgłoszenia do rejestru kartelowego. Umożliwi to ministrowi przemysłu i handlu nie tylko rozwiązywanie karteli gospodarczo-szkodliwych, ale także przeszkodzenie ich powstawaniu przez odmowę ich wpisu do rejestru kartelowego.

Zajścia w Jerozolimie 2 osoby zabite, sierżant policji ranny

JEROZOLIMA, 1.12. (PAT). — Na ulicach miasta doszło do zajść w czasie których zabity został jeden arab i szofer żyd. Sierżant policji odniósł rany.
NABLUBS, 1.12. (PAT). — Dziś policja aresztowała kilkunastu członków zarządu miejskiego w Jaffie. Jak słychać, zostaną osadzeni w obozie koncentracyjnym.

JEROZOLIMA, 1.12. (PAT). — Dziś popołudniu nastąpiło na północny zachód od Hebronu starcie między żołnierzami brytyjskimi a aktywistami arabskimi. 7 arabów zostało zabitych a 4 wziętych do niewoli. W utarcze brał udział po stronie brytyjskiej samolot.
W okolicy Haify wywiązała się walka patrolu brytyjskiego z oddziałem arabskim. 6 arabów zostało zabitych a 17 rannych.

Niemcy aprowidują się w Czechosłowacji i Rumunii

PRAGA, 1.12. (PAT). — Przedstawiciele czechosłowackiego monopolu zbożowego podpisali ostatnio z reprezentantami rządu Rzeszy umowę w sprawie wywozu 1.800 wagonów mąki pszennej, żytniej i otrąb z Czechosłowacji do Niemiec. Ceny uzyskane przy tej transakcji są wprawdzie niższe od cen krajowych.
„OFIARA, DANA ŻEBRAKOWI, NIE PRZYNOŚI KORZYŚCI SPOŁECZEŃSTWU”.

wych, tym niemniej przewyższają przeciętną cenę światową tych artykułów.
BUKARESZT, 1.12. (PAT). — W dn. 29 listopada r. b. zakończyły się rumuńsko-niemieckie rokowania handlowe.
Rumunia zobowiązała się do eksportu do Niemiec pewnej ilości produktów naftowych. Rzesza natomiast zakupi w Rumunii 40 tys. wagonów pszenicy, 25 tys. wagonów kukurydzy oraz pewne ilości pasz.

Pogrzeb ś. p. mjr. Rago

WARSZAWA, 1.XII (PAT). — Dziś odbył się uroczysty pogrzeb ś. p. majora Stefana Rago, poległego na polu chwały w dniu 27 listopada od kuli czeskiej na przełęczy Zdziarskiej.
Trumnę ze zwłokami ś. p. mjr. Rago ustawiono w kościele garnizonowym na katafalku, przybranym kwieciami i wieńcami. — Przed trumną wartę honorową zaciągnęli towarzysze broni zmarłego.
Uroczyste nabożeństwo za duszę ś. p. mjr. Rago odprawił ks. biskup polowy Gawlina w otoczeniu licznych duchowieństw.
Przed nabożeństwem pierwszy wiceminister spraw wojskowych gen. Gluchowski, udekorował trumnę ze zwłokami ś. p. majora Rago Krzyżem Zasługi za dzielność.
Pogrzeb ś. p. majora Rago odbył się na koszt państwa.

Plac Hitlera w miasteczku słowackim

PRAGA, 1.12. (Tel. wł.) — W miasteczku Pravno na Słowacji główny plac miasta ochrzczony został imieniem Adolfa Hitlera.

Imitacje zamiast klejnotów

W willi pewnej głośnej artystki paryskiej dokonano włamania. Lupem złodziei padł zbiór kolorowych, szlifowanych szkiełek i kamieni, które włamywacze wzięli za drogocenne klejnoty. Zdziwiło ich jedynie, że mimo ujawnienia kradzieży, nie zarządzono poszukiwania z skradzionymi „klejnotami”. Obecnie okazało się, że rzekome klejnoty były imitacją używaną do wystąpienia na scenie. Jeden ze złodziei, który chciał sprzedać klejnoty paserowi, na wieść, że kamienie są fałszywe, dostał ataku szału i rzucił się na pasera. Zaalarmowano policję, która w ten sposób zdołała ująć sprawców niefortunnego włamania.

Katedra radiofonii w Belgii

Konserwatorium w Liege (Leodium) zainauguruje wkrótce pierwszą katedrę radiofonii. Inauguracja nastąpi z okazji dorocznego kongresu Międzynarodowej unii Radiofonicznej, który odbędzie się w roku przyszłym w Liege.

KINO
CASINO 2-gi tydzień rekordowego powodzenia!
P. 4. 6. 8. 10

Największa rewelacja świata!

Królewna Snieżka

WALTA DISNEY'a

RADIO

DZISIEJSZY PROGRAM RADIOWY

5.35 Muzyka poranna (plyty) i gimnastyka.
11.00 „Klucz do świata” — słuchowisko dla dzieci starszych.
11.25 Tarantele (plyty).
12.03 Audycja południowa.
14.00 Muzyka salonowa i piosenki (plyty).
15.00 Zagadki muzyczne — audycja dla młodzieży.
16.20 Poradnik sportowy.
16.30 Muzyka obiadowa.
16.08 Wiadomości gospodarcze.
16.20 Rozmowa z chorymi.
16.35 Miniatury kwartetowe.
17.00 Zdobycamy przemysł dla polskiego kapitału — pogadanka.
17.10 „Państwo komórek w niebezpieczeństwie” — pogadanka.
17.20 Waleria Jędrzejewska (sopran) i Teodor Juśkiw (baryton).
17.45 „Błogosławieństwo ziemi” — Pearl Buck.
18.00 Utwory jazzowe na fortepian.
18.30 „A... B... C...” — opowiadanie Orzeszkowej (w skróceniu).
18.55 Koncert rozrywkowy.
20.35 Dziennik wieczorny.
21.00 Chór P. R. pod dyr. Stanisława Nawrota.
21.15 „Król mimowoli” — opera komiczna Emanuela Chabrier. (Transmisja z Paryża).
W przerwie: „Książę Józef w poezji” — szkice literackie.

AUDYCJE ZAGRANICZNE

20.40 „Śpiewacy norymberscy” — opera Wagnera (2 akt).
PARYŻ (1648)
00.00 „Dzień letni w górach” i Symfonia na temat góralski d'Indy'ego.
STRASSBURG (349)
21.30 „Król mimo woli” — komiczna opera Chabrier.
KOENIGSWUSTERHAUSEN (1571)
22.10 Kaprys na fortepian z orkiestra i Suita „Pulcinella” Strawińskiego.
SZTUTGART (523)
21.10 „Noc na Łysej Górze” Mussorgskiego, Symfonia „Romeo i Julia” Berlioz i Rapsodia Nr. 14 Liszta.
WIEN (507)
22.30 Symfonia B-dur op. 84 Haydna.
BUKARESZT (365)
19.50 „Trubadur” — opera Verdiego (plyty).
SOTTENS (443)
21.00 Uwertura „Penelopa” i Fantazja na fortepian z orkiestra Faurego i Symfonia E-moll Szostakowicza.
RZYM (420)
21.00 „Grenadierzy” — operetka Valente'a.

ROWER NA SZYLNACH

skonstruował ojciec nowego prezydenta Czechosłowacji

Nowy prezydent republiki czechosłowackiej, dr. Emil Hacha, pochodzi ze sfer włościańskich. Dziadek jego jako wolny rolnik został posłem na sejm w roku 1848, który jednak ze względu na ówczesne burzliwe wydarzenia w Pradze i Wiedniu nie zebrał się. Ojciec jego był urzędnikiem podatkowym i na tym

stanowisku ciągle zmieniał miejsce swego urzędowania. Młody Emil pomimo że zupełnie nie studiował prawa ani techniki, odznaczał się wielkimi zdolnościami prawniczymi i technicznymi, a zdolności te odziedziczył po ojcu.

Ojciec dr. Hachy w wolnych od codziennych zajęć chwilach

zajmował się różnymi zagadnieniami technicznymi i konstruował różne drobnostki. Pełniąc swą służbę w Kralowicach około 1867 roku, przeczytał w gazetach, że jakiś Niemiec, niejaki Dreiss wynalazł maszynę poręczaną ręką i nogą, poruszającą się na szynach. Jest to prototyp dzisiejszej drezyny, nazwanej

tak podług nazwiska wynalazcy. Przeczytał tę wiadomość, zaczął problemem zajmować się bliżej i skonstruował trójkołowiec najpierw z żelaznymi rękami, później nogami. Według jego wskazówek trójkołowiec zbudował wieśniak stolarz w Hluboke nad Wollawą, skąd stary pan Hacha pierwszym tym środkiem lokomocyjnym własnego wynalazku i własnej konstrukcji pojechał do Budziejowic. Strażnik gminny, policjant był nie mniej zadowolony. Bez namysłu „w imię prawa” aresztował podejrzanego intruza, a trójkołowca skonfiskował. — Oczywiście został zwolniony, a „maszynę” mu zwrócono. Gdy go przeniesiono na inne stanowisko, „rower” подарował krewnym, których dzieci „maszyną” bawiły się aż do zepsucia.

Przyszły prezydent republiki począł uczeszczać do szkoły w Trhových Svinach już w 5 roku życia. Gdy liczył lat dziesięć, rodzice zapisali go do gimnazjum w Budziejowicach, gdzie zamieszkiwał u znanego patriotę czeskiego i znakomitego nauczyciela muzyki Wacława Novotnego. Nie jest wykluczone, że pobyt w rodzinie Novotnych wzbudził w nim zamiłowanie do muzyki, której jest zrakiemym znawcą, chociaż sam nie gra na żadnym instrumencie.

Ojciec zmarł gdy Emil liczył lat dwanaście. Chcąc ułatwić dzieciom naukę, matka przeprowadziła się do Budziejowic. — Jako uczeń klasy szóstej czy siódmej, Emil Hacha stał się ko repetytorem języka czeskiego u syna znanego przemysłowca w Czeskich Budziejowicach Hardtmutha.

Jako chłopiec był Emil Hacha bardzo spokojnym, myślącym uczniem. Nie brał prawie udziału w zabawach swych rówieśników. Jako dorosły mężczyzna stał się miłym i interesującym towarzyszem.

W roku 1903 odbył podróż naukową do Anglii, gdzie studiował prawo administracyjne i zabytki artystyczne w muzeach londyńskich. To zamiłowanie do sztuki zachował do dnia dzisiejszego, a pogłębiane było jeszcze przez jego małżonkę, która była znakomitą pianistką i sopranistką. Owdowił w roku bieżącym na wiosnę. Dr. Hacha nie jest abstynentem, ale pije umiarkowanie, najchętniej szklanek wina. Do niedawna był czynnym alpinistą i w namietności tej często narażał się na niebezpieczeństwa; towarzyszył w wyprawach znanemu czeskiemu alpinistce Chodounskiemu, co jest wystarczającym dowodem jego tężyzny fizycznej.

Echa zamachu na von Ratha w Paryżu

Małżonkowie Grynszpan, wujostwo młodego zamachowca, skazani zostali po 4 miesiące więzienia za danie przytułku obcokrajowcowi (właśnie młodemu Grynszpanowi), nie posiadającemu prawa pobytu we Francji.

Co się dzieje w Chinach?

Japończycy nie są panami okupowanego kraju

Współpracownik dziennika „Jour” rozmawiał z pewną osobistością, która dopiero co wróciła w Chin.

— Chiny jeszcze nie zginęły. Coprawda japończycy zawładnęli wszystkimi portami i odcieł Chin od morza i jeśli spojrzeć na mapę, to zwycięstwo ich wydaje się niewątpliwe. Ale wystarczy wpaść do Pekinu, aby przekonać się, że nie można nigdzie wyjść z tego miasta. Członkowie rządu pekińskiego, kreowanego przez Japonię, żyją w stolicy, jak w więzieniu. Nieregularne oddziały walczą z japończykami tuż pod Pekinem. Duch Chin nigdy jeszcze nie był tak silny.

Na tyłach oficjalnego frontu japońskiego powstały całe Chiny. Wsie przekształciły się w obozy, farmy w arsenały, chłopcy w żołnierzy.

Po drodze z Pekinu do Man-Ku-Mu zatrzymali mnie ludzie,

których wzięłem za bandytów. Niewątpliwie ich sposób działania jest bardzo surowy. Zabijają tych wszystkich, przy kim znajdują paszporty, wydane przez władze pekińskie. Kilku członków rządu, ujętych poza Pekinem, zostało zabitych bez litości. Tak oddziały nieregularne rozprawiają się ze „zdrajcami”.

„Zaolziański”, a nie „Zaolzański”

KATOWICE, 1.12. (PAT) —

Dyrekcja Instytutu Śląskiego w Katowicach, pragnąc przyczynić się do usunięcia rozbieżności w określeniu terenów Śląska za Olzą, zasięgnęła odpowiedniej opinii Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. Według opinii Akademii, używać należy formy przymiotnikowej „Zaolziański”, nie zaś „Zaolzański”.

ANNY ONDRA

jako „Dziewczątka z Varieté”

Dzisiaj premiera w kinie „Palace”

Anny Ondra — to nosobienie humoru i wesołości. Jej niebywałe, pełne dowcipów i pikanterii kreacje pozostaną na zawsze w pamięci kinomanów.

Obecnie Anny Ondra stworzyła najwspanialszą ze wszystkich dotychczasowych ról — „Dziewczątka z Varieté”!

Jest to zachwycająca, pełna dowcipu i wesołości komedia filmowa, prawdziwa rewia śmiechu i zabawy. Czar niezapomnianych melodyjnych piosenek wzbudza miłe wspomnienia dawnych „dobrych czasów”.

Publiczność na całym świecie szaleje z zachwytem nad najnowszą, arcywesołą kreacją Anny Ondry w

najlepszym jej filmie p. t. „Dziewczątka z Varieté”. Pikantne sytuacje wywołują szalone huragany śmiechu i wesołości, a ciekawe, pełne komizmu pomysły i w zawrotnym tempie przesuwająca się akcja gwarantują zasłużenie wielkie powodzenie.

Reżyserem filmu jest słynny Karol Lamac, który zrealizował komedię z prawdziwie paryskim wdziękiem. Nie ma tu pruderii, ani fałszywego wstydu. Jest humor! Jest śmiech! Jest dowcip!

Szampańska komedia Anny Ondry — „Dziewczątka z Varieté” — to największy sukces europejskiej kinematografii ostatnich czasów!

„Heil Hitler” w Polsce

Agresywność Niemców nacjonal-socjalistów

Zach. Ag. Prasowa donosi:

Na przygraniczu polsko-niemieckim w województwie poznańskim daje się zauważyć w wielu ośrodkach żywy ruch organizacyjny Jungdeutsche Partei i Deutsche Vereinigung. Tak np. w Lasocicach, powiat Leszno, w domach prywatnych odbywają się często zebrania niemieckie na które przybywają samochodami pozamiejscowi przyjeźdźcy. Przy podobnych okazjach Niemcy wykrzykują publicznie „Heil Hitler” i „Sieg Heil”, celowo prowokując ludność polską.

Na terenie powiatu morskiego daje się od pewnego czasu

dostrzec wzrost agresywności zamieszkałego tam procentowo nielicznego elementu niemieckiego ro, rozuchwalonego w niesłychany sposób wypadkami politycznymi z ostatnich miesięcy. Dla ilustracji tych ofensywnych nastrojów podajemy charakterystyczny fakt.

W Pucku na nabożeństwie dla katolików Niemców, w czasie odczytywania listu w sprawie napaści na kard. Innitzera kilkunastu Niemców usiłowało nie dopuścić do odczytania przez kapłana listu. Gdy usiłowania te skończyły się niepowodzeniem, „protestujący” opuścili ostentacyjnie kościół.

Komisja finansowo-budżetowa

W poniedziałek, 5 b. m., odbędzie się w sali konferencyjnej magistratu posiedzenie ra-dzieckiej komisji finansowo-budżetowej

Na porządku dziennym znajduje się szereg doniosłych spraw miejskich. M. in. rozpatrzona będzie sprawa zaciągnięcia pożyczki w wysokości pół miliona złotych, w spółdzielczym Banku Przemysłowców Łódzkiej, oraz sprawa zatwierdzenia projektu umowy między miastem, a eksploatatorami rzeźni miejskiej nr. 1. Projekt tej umowy, przedłużającej do r. 1947 koncesję, podaliśmy w ub. tygodniu obszernie. Komisja rozpatrzy w końcu sprawę budowy drugiego miejskiego zakładu kąpielowego na Bałutach, oraz sprawę nabycia terenów pod urządzenie nowych ulic. (g)

Falszywe weksle kupca warszawskiego

Na rynku łódzkim pojawiły się weksle kupca warszawskiego, Henryka Kalmanowicza.

Prowadził on z Łodzią rozległe interesy, zakupując w naszym mieście większe transporty towarów i placąc weksłami.

Ostatnio Kalmanowicz przestał przyjeżdżać do Łodzi, a jego weksle w terminie nie zostały zapłacone i poszły do protestu.

Jednocześnie okazało się, że poszczególnie w obieg przez Kalmanowicza weksle mają fałszywe żyra.

Kupcy i dyskonteryzy łódzcy, jak wynika z prowizorycznych obliczeń, ponieśli straty na około 10.000 zł.

MŁODE WIZO.

W sobotę, dnia 3 b. m. o godz. 18-ej punktualnie w lokalu własnym (Piotrkowska 86) na zwykłym zebraniu członków dr. G. Guterman wygłosi referat n. t. „Gruźlica”.

Wzrost liczby umysłowo-chorych

Łódź zabiega o stałą subwencję roczną w wysokości 100 tys. zł. od ministerstwa opieki społecznej

W roku bieżącym zaobserwowano w Łodzi szczególnie gwałtowny wzrost liczby umysłowo chorych, a co za tym idzie — wzrost wydatków miasta na ich utrzymanie. Na zjawisko to złożyło się wiele czynników, jak warunki socjalne ludności m. Łodzi, gdzie na 665,214 mieszkańców ponad 60 proc. utrzymuje się z pracy rąk, mając za robki miesięczne, wynoszące przeciętnie od zł. 120 do zlot.

160. Ludność ta w takich warunkach nie jest w stanie pokrywać kosztów opieki osób, przebywających na stałe w zakładach zamkniętych.

Następnym czynnikiem, wywołującym niepokojące zjawisko wzrostu wydatków miasta w tej dziedzinie jest uchylanie się osób fizycznych i instytucji prawnych od obowiązku ponoszenia ciężarów, wpływających z tytułu obowiązku spra-

wowania opieki nad umysłowo chorymi.

Wzrost liczby umysłowo chorych w Łodzi wywołany został również repatriacją. Niezawsze dokładnie jest ustalone, że umysłowo chorzy repatrianci nabyli ustawowo prawo do opieki ze strony m. Łodzi, jednakże umieszczani są na podstawie orzeczeń władz nadzorczych w zakładach na koszt gminy m. Łodzi.

Wszystkie powyżej wspomniane czynniki spowodowały, że do budżetu, który przewidziany jest na 1095 umysłowo chorych bez zasiłków, przybyło na rok 1938-39 nowych chorych umysłowo 150.

W roku 1937-38 wydano na opiekę dla umysłowo chorych 847,834 zł., a w roku 1938-39 mimo, iż preliminowano sumę większą, bo wynoszącą 861,509 zł., to jednak pozostaje niedobór w budżecie. Na utrzymanie 150 umysłowo chorych, przybywających dodatkowo, potrzeba zł. 100,000.

Wzrost umysłowo chorych w granicy około 10 proc. rocznie zmuszałby miasto do równoczesnego powiększania w tej samej skali kredytów w wysokości około 100 tysięcy złotych rocznie.

W takich warunkach zarząd miejski, nie chcąc dopuścić do ograniczeń w dziedzinie opieki społecznej, wystąpił z prośbą do ministerstwa opieki społecznej o przyznanie gminie miejskiej w Łodzi, począwszy od roku budżetowego 1938-39 stałej rocznej subwencji w wysokości zł. 100,000, niezbędnych na rozciążenie opieki nad nieuleczalnie umysłowo chorymi i upośledzonymi umysłowo. (t)

Łódź nie da się wyprzedzić

i pierwsza wpłaci potrzebną kwotę na budowę ścigacza

W sali rady miejskiej odbyło się onegdaj zebranie organizacyjne grodzkiego komitetu obywatelskiego zbiórki na ścigacz im. wicepremiera Kwiatkowskiego.

Posiedzenie zagał wiceprezes zarządu okręgowego Ligi Morskiej i Kolonialnej, dyr. Wolczyński, który poinformował zebranych o uchwale powziętej na podobnym zebraniu w urzędzie wojewódzkim i zaznaczył, że w wyśiegu zbiórki na ścigacz Łódź nie da się wyprzedzić i pierwsza wpłaci potrzebną kwotę na budowę tej jednostki bojowej. Dotychczasowy wynik zbiórki daje zresztą tego dowody.

Następnie dyr. Wolczyński poprosił na przewodniczącego p. Pagowskiego, który powołał na asesora kpt. Sułkowskiego,

pp. Rembe, Cebryzińskiego, inż. Tatarskiego i Jaworskiego, a na sekretarza p. Janiszewskiego.

Z kolei zabrał głos mec. Stypułkowski, który wygłosił referat na temat zbiórki na ścigacz.

Prelegent m. in. zaznaczył, że dzisiaj musimy obudzić psychologiczną czujność w społeczeństwie i zwrócić się ku morzu.

Do roku 1927 nie zawiele uczyniliśmy na odcinku morskim. Dopiero od roku 1936, dzięki umiejętnej propagandzie praca posunęła się naprzód. Dzisiejszy program traktujemy jako wstęp do przyszłego wielkiego programu morskiego, gdyż musimy być najsilniejsi na Bałtyku.

W programie obecnym tkwi zarodek naszej dalszej dynamiki. Całe społeczeństwo winno asystować przy budowie naszej floty morskiej.

Po tym referacie prez. Wolczyński przeczytał zebranym treść rezolucji, która została uchwalona jednogłośnie. Rezolucja ta brzmi:

Zebrani w dniu 1 grudnia w sali rady miejskiej na organizacyjnym posiedzeniu obywatelskiego komitetu grodzkiego fundacji ścigacza okręgu łódzkiego im. wicepremiera inż. Eug. Kwiatkowskiego postanawiają przeprowadzić intensywną zbiórkę, by do dnia 1 września 1939 r. potrzebne fundusze (600 tys. złotych) zostały przekazane władzom centralnym.

Po uchwaleniu tej rezolucji wybrany został komitet obywatelski z wszystkich obecnych na sali.

Do komitetu wykonawczego wybrani zostali pp.: przewodniczący — prez. Mikołaj Godlew-

ski, wiceprezesi — dyr. Dobosz, dyr. Berkowicz i mgr. Bałuski, sekretarz nac. Zieliński, skarbnik dyr. Hertel, oraz członek kowie — przewodniczący obwodów i oddziałów, przewodniczący sekcji propagandowej F. O. M. i delegat zarządu okręgowego.

Do zadań komitetu wykonawczego należy: organizacja zbiórki na terenie miasta, kontrola wszechstronna akcji zbiórkowej, propaganda zbiórkowa z własnej inicjatywy oraz współpraca z komitetem wojewódzkim w dziedzinie propagandy.

Pieszko z Łodzi do Warszawy

udały się po pracę 2 dziewczynki

Donosiliśmy onegdaj o tajemniczym zaginięciu dwóch dziewczynek: 16-letniej Jadwigi SKÓRCZYŃSKIEJ (Chojay, Postępowa 8) i jej koleżanki 13-letniej Anny ANT-CZAK (Chojay, Paradna 10).

Wczoraj zupełnie niespodziewanie wróciła sama do domu Antczakówna. Opowiedziała ona, że wraz z koleżanką wybrała się po pracę do Warszawy. Jakiś osobnik obiecał im pracę w stolicy, a nawet miał obie dziewczynki „przeszwarować”

pociągiem towarowym do Warszawy. Osobnik ów na umówione spotkanie jednak nie stawiał się, wobec czego dziewczynki z konieczności udały się pieszko do Warszawy.

Tam nie mogły jednak w żaden sposób znaleźć pracy, wobec czego Antczakówna wróciła do Łodzi, idąc częściowo pieszko, a częściowo korzystając z łaski różnych woźniców.

Skórczyńska pozostała nadal w stolicy, szukając tam zajęcia.

Nowy regulamin porządkowy w miejskich szpitalach i sanatoriach

Pod przewodnictwem wiceprezidenta Pączka odbyło się posiedze-

nie rady szpitalnej przy udziale dyrektorów wszystkich szpitali miejskich w obecności naczelnika wydziału zdrowia publicznego, naczelnego lekarza miejskiej służby zdrowia oraz inspektora szpitalnictwa miejskiego.

Rada szpitalna uchwaliła regulamin porządkowy wewnętrzny w miejskich szpitalach i sanatoriach w Łodzi.

Obejmuje on przepisy ogólne administracyjne, organizację życia szpitalnego, zachowanie się chorych w szpitalach, utrzymanie czystości w szpitalach, leczenie i pielęgnowanie chorych, zaspakajanie potrzeb duchowych, akcje kulturalno oświatową oraz bezpieczeństwo.

Regulamin po uchwaleniu będzie przedstawiony prezydentowi miasta do zatwierdzenia.

Na posiedzeniu rady szpitalnej omawiano m. in. sprawę udziału Łodzi na zjeździe dyrektorów szpitali miejskich, jaki odbywać się będzie dnia 19 grudnia r. b. w Piotrkowie Trybunalskim.

Na zjazd ten wyjadą z Łodzi pp. dr. Misjon, naczelny lekarz miejskiej służby zdrowia, dr. St. Stańczak — inspektor szpitalnictwa miejskiego, dr. J. Rosiewicz, dyrektor szpitala św. Józefa i dr. H. Rajterowski, dyrektor szpitala św. Teresy.

Nie powiodło się

Agent. Szkoda, że pan nie uległ śmiertelnemu wypadkowi. Małe towarzystwo wypłaciłoby panu, jako odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia o wiele większą sumę!

Zapisujcie się na członków L. O. P. P.

KINO „PALACE”

DZIŚ ARCYWESOŁA PREMIERA!

Królowa humoru i wdzięku.

Anny Ondra

w swej najnowszej i najwspanialszej kreacji w pikantnej komedii p. t.

DZIEWCZĄTKO z VARIETÉ

Humor!

Dowcip!

Pikanteria!

Melodyjne piosenki!

Zabawne qui pro quo!

Reżyseria: Karol LAMACZ

CIEPŁO w MIESZKANIU
 Uszczelniam okna i drzwi systemem, który chroni od zimna, wiatru i kurzu. TRWAŁOŚĆ KILKULETNA.
F. Pinczewski 182-81
 Tel. 182-81

Bóle artretyczne reumatyczne podagryczne
 najczęściej dokuczają na zmianę pogody. w czasie zimna, słońca, niepogody. Nieznosnym wtedy stają się bóle w stawach, kościach mięśniach, powstają bolesne obrzęki, chodzenie, a nawet poruszanie się bywa utrudnione. Ciepłota te powstają skutkiem nagromadzenia się kwasu moczowego w ustroju i, jeżeli nie będą racjonalnie zwalczane, będą się zwiększać, aż wreszcie na skutek przykują do łóżka. W tych wypadkach stosujcie się wewnętrzny lek „UREMOSAN” OASECKIEGO, który rozpuszczając kwas moczowy w organizmie, wywołuje obfite wydzielanie się takowego wraz z moczem i współdziała z ustrojem w walce z artretyzmem, reumatyzmem, podagrą, febrilnym, kamłą nerwową oraz z przelaną materią.
 Oryginalny „UREMOSAN” OASECKIEGO do nabycia w aptekach.

Do akt. Nr. Km. 1540/38
OBWIESZCZENIE
 Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 5-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Al. 1-go Maja 34 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 5 grudnia 1938 r. o godz. 12 w Łodzi, ul. Narutowicza 36 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: 4 tapczanów, 5 wózków dziecięcych, zegara w drewnianej szafce stojącej i szafy do odzieży oszacowanych na łączną sumę zł. 1750.—
 które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
 Łódź, dn. 18.11. 1938 r.
 Komornik: (—) St. Dulkowski.

Do akt. Nr. Km. 1871/38
OBWIESZCZENIE
 Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rewiru 5-go, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Al. 1-go Maja 34 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza w dniu 6 grudnia 1938 r. o godz. 11 w Łodzi, przy ul. Cegielińskiej 3 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: 5 sztuk towaru wełnianego na damskie palta miary ogółem 200 metr. oszacowanych na łączną sumę zł. 1000.—
 które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
 Łódź, dnia 22.11. 1938 r.
 Komornik: (—) St. Dulkowski

Higiena to zdrowie!
 Cyklinowanie, drutowanie i fraterowanie posadzek, czyszczenie biur i pokoi, odkurzenie elektroluxem. Referacje linoleum. Pakowanie okien i drzwi.
J. HUPERT i S-ka
 Piotrkowska 44, tel. 202-14.

DOKTOR KLINGER
 SPECJ. CHOR. WENERYCZNYCH, SEKSUALNYCH I SKÓRNYCH (włosów) przeprowadził się na ul. Przejazd 17
 GODZINY PRZYJĘĆ: od 9—11 i od 6—8. — Tel. 132-28.

PRZEJAZDY INDYWIDUALNE DO PALESTYNY

Wyjazdy dowolne via Constanza, Triest i Marsylia

Zapisy i informacje: **Wagons-Lits||Cook, Piotrkowska 68, tel. 170-70**

POWIĘKSZAMY PRODUKCJĘ
KOKSU GRUBEGO
 z najlepszych gatunków węgla. Dostawa na miejsce w wozach ogumionych.
SPRZEDAŻ HURTOWA i DETALICZNA
 po cenach najniższych.
GAZOWNIA MIEJSKA w ŁODZI
 ul. Targowa 18. telefon 255-30

Ogłoszenie.
 Zarząd Miejski w Łodzi poszukuje w obrębie VII komisariatu P. P. lokalu o powierzchni użytkowej około 400—450 m. kw.
 Oferty wraz z planami lokali i dokładnymi warunkami ich najmu składać należy do biura Wydziału Gospodarczego przy ul. Zawadzkiej 11 do dnia 15 grudnia 1938 roku.
ZARZĄD MIEJSKI W ŁODZI.

DO PALESTYNY
 indywidualne wyjazdy w dowolnym terminie załatwia najszybciej i najsprawniej
POLTOUR - Polskie Biuro Podróży
 ŁÓDŹ, TRAUOGUTTA 2. — — Telefon 107-86.

ZAMIAST ODPISAĆ LUB ODRYSOWAĆ —
korzystaj z fotokopii „INTRO”
 Zamówienia od 2.— zł. przyjmują:
 Zakład fotogr. „A. B. C.” PRZEJAZD 1
 INSTYTUT „INTRO” PIOTRKOWSKA 80
 Skład przyb. fotogr. J. MORGENSTERN PIOTRKOWSKA 40

KINO TON
 Kopernika 16, tel. 140-73

TYLKO REKLAMA w dziale DROBNYCH OGŁOSZEŃ GŁOSU PORANNEGO daje odpowiednie rezultaty!

CAFE „WINSOR”
 AL. KOŚCIUSZKI 1 Od 1 grudnia r. b. codziennie — tel. 137-13 — 1 koncert rozrywkowe Ptaszyńskiego i Szpajzmachera ze swoim zespołem Początek o godz. 8-ej, w soboty, niedziela i święta o 6-ej.
 Dyrekcja: Ch. Karo i M. Fiszelson
KINO Mimoza
 Od wtorku 29 listopada do poniedz. 5 grudnia Potężny dramat lotniczy p. t.
DZIEWCZYNA SZUKA MIŁOŚCI
 W rolach gł.: Tamara Wiszniewska, Mieczysław Cybulski, Wysocka i wielu in.
 Nadprogram: **Atrakcje Broadwayu**
 Następnym progr.: **Kobiety nad przepaściami**
 Ulica Kilińskiego Nr. 178. Dojazd tramw. Nr. Nr. 6, 4, 10, 16, 17. Początek seansów: w dni powsz. o godz. 3 pp., w niedziele i święta o 12 w p., ostatni 9 w.

Cukiernia „ŹRÓDŁO”
 Przejazd 1 — tel. 209-87
 poleca
Paczki wyborowe 2 szt. 25 gr.
Ciastka po 20 gr. szt.
 Uwaga: Do każdego kupionych 5-ciu ciastek 6-te liczymy tylko 5 gr., wyjątek kremówki

Dr. HALTRECHT
 Piotrkowska 161, tel. 245-21
 spec. chor. skórnych, wenerycznych i seksualnych
 Przyjmuje od 8—9 rano, 12—3 pp. i 7—9 wiecz.
 Niedziela i święta od 10—1.

DOKTOR REICHER
 Specjalista chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych
leczenie promieniami Roentgena
 Południowa 28, tel. 201-95
 przyjm. od 8—11 rano i od 5—8 w. w niedziele i święta od 9—12-ej

Do akt. Nr. Km. 2333/38
OBWIESZCZENIE
 Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rew. 5-go zamieszkały w Łodzi przy ul. Al. 1-go Maja 34 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 6 grudnia 1938 r. o godz. 12 w Łodzi przy ul. Narutowicza 26 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: samochodu ciężarowego wyrobu firmy: „Mack” 5 tonnowy, z szoferką na chodzie. Nr. silnika 55440, rejestrowany Nr. A. 03-361 w dobrym stanie oszacowanych na łączną sumę zł. 1800.—
 które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
 Łódź, dn. 22.11. 1938 r.
 Komornik: (—) St. Dulkowski

„PRACA”
 Kursy Zawodowe Żeńskie przy Tow. Szerzenia Pracy Zawodowej wśród kobiet żyd. w Łodzi Wólczańska 21, tel. 167-15
 przyjmuje zapisy na nast. działy:
 1. Sztuka stosowana — hafciarstwo.
 2. Krawiectwo damskie — krój.
 3. Gorsciarstwo — krój.
 4. Bielizniarstwo — krój.
 5. Modniarstwo — kapelusze.
 6. Ondulacja.
 7. Manicure.
 Sekretariat czynny w godz. 9—13 i 15—19.

KINO TEATR METRO
 PRZEJAZD 2

Dziś i dni następnych!
„PIĘTNO PRZESZŁOŚCI”
BETTE DAVIS w filmie p. t.
 Kto z was jest bez grzechu, niech pierwszy rzuci w nią kamieniem!
BETTE DAVIS w roli kobiety, która kochała, nienawidziła, upadała i zwyciężyła.

DZIEWIĘĆ PRZEDWISNIE
 Zeromskiego 74/76, tel. 129-82

Dziś i dni następnych!
 Motto: W życiu każdego człowieka istnieje **GRANICA**, której nie wolno bezkarnie przekroczyć
 To dramat męczyzny, za którym wlokło się przekleństwo „Bocznej ulicy”
 W rolach głównych: **Barszczewska — Żelichowska — Ćwiklińska Pichelski — Samborski i Zelwerowicz**
GRANICA
 Następnym program: **„Ludzie Wisły”** — W rol. gł.: Ina Benita, St. Wysocka, J. Pichelski
 Ceny miejsc: I m. 1,09, II m. 90 gr., III m. 50 gr. — Kupony ulgowe po 70 gr. z prawem zajmowania dowolnych miejsc
 W niedziele i święta nieważne. — Początek przedst. w dni powsz. o godz. 4, w soboty, niedziela i święta o godz. 12.

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 4.60, za odnośnienie — 60 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.—, za granicą — zł. 9.—
 Redakcja rękopisów nie zwraca.
Ogłoszenia za wiersz milimetry 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 2 zł.; Reklamy tekstem redakcyjnym zł. 1.50; w tekście: z zastrzeżeniem miejsca 60 gr., bez zastrzeżenia miejsca 50 gr., nekrologi 40 gr. Zwyczajnie (str. 10 szpalt) 12 gr. Drobne 15 gr. za wyraz, najmniejsze ogłoszenie zł. 1.50. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wyraz, najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia w dodatku niedzielnym „Rewia” (str. 5 szp.) 1 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obliczane są o 50% drożej, firm zagr. 100%. Za ogłoszenia tabelaryczne lub fantaz. dodatkowo 50%. Ogłoszenia dwukolor. o 50% drożej.
 Redaktor odp. Lucjan Lipiński Za Wydawnictwo: „Głos Poranny” — Jan Urbach i S-ka” Eugeniusz Kronman. W drukarni własnej Piotrkowska 101.